

ובזאת אנו מגיעים לשורש הרעה.

★ ★ ★

מפלגות הקיימות במדינה קדמו להקמת הכנסת. הן קדמו גם להקמת המדינה עצמה. מפלגות אלה לא הקימו את המדינה. זו קמה בזכות חלוציה ודם חייליה. אבל המפלגות האלה הקימו את הכנסת. והכנסת משקפת את טיב מישרן. מהו?

המישטר הקיים בישראל הוא פדרציה של מפלגות. כל המפלגות

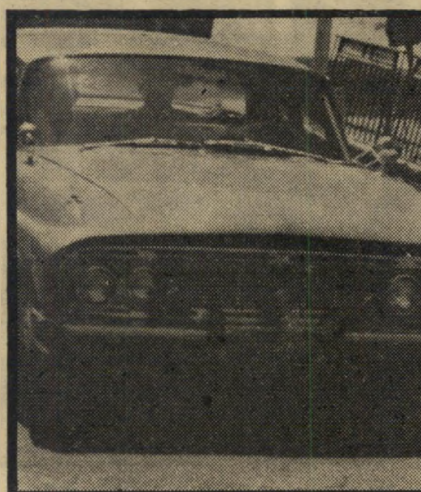
שלום כהן מתווכח

הקיימות — בקואליציה ובאופוזיציה — שותפות למישטר זה, להנאותיו ולחלוקת שלווה. אין אלה מפלגות רגילות, במובן המקובל בארצות-הברית או בבריטניה, למשל. הן מסגרות-כפייה טוטאליטאריות, היונקות את משאביהן מקופות הציבור (המגבית היהודית, כספי הסוכנות, קרנות ההסתדרות, תקציב המדינה והעיריות, ועוד ועוד).

אין הן מייצגות את האזרח כלפי השלטון. הן חלק מן השלטון, והן משתמשות בכספי הציבור כדי להטיל את מרותן על האזרח. מאכן התכונה הבולטת בהצבעות על חוק לשון הרע: כל הח"כים הנכבדים מצביעים בדיוק לפי רצון המפלגות. אם יש להם מצפון — ובוודאי יש להם — הרי המצפון של כל אחד מהם צמוד בדיוק לדעת מפלגתו. זוהי תופעה פסיכולוגית מעניינת.

כל חברי הקואליציה, ללא יוצא מן הכלל, מאמינים כי חוק לשון הרע מגן על האזרח בפני העתונות המופקרת. כל חברי האופוזיציה מאמינים כי אותו חוק הוא שריון רוחי ומזיק.

תופעה זו חוזרת בכל הצבעה. משה אונא הכריז שהמישל הצבאי הוא תועבה, והצביע בעדו. יוהר סמילנסקי הצביע

מושג על התומות השינאה שנפערו בין הרחוב העיברי והרחוב הערבי במדינה. אין לה מושג על הזעם המצטבר בלב הציבור החילוני נגד הכפייה הדתית, העשוי להביא זוך חודשים מעטים להתלקחות אלימה. לכל זה אין זכר של ממש בדיוני הכנסת, כאילו זה מתרחש על הירח.

הכנסת אינה יודעת. ואכן, איך תדע?

★ ★ ★

אין תקשורת עם ההמונים, אבל יש תקשורת עם מרכזי המפלגות. מסקנה זו מביאה אותנו אל מוקד הבעייה כולה.

התכונה הבולטת ביותר של חוק לשון הרע היא ההפלייה הבולטת בין המפלגות והעסקנים לבין כל שאר הגופים והאזרחים במדינה.

החוק מעניק חסינות מוחלטת לכל מה שאומר וכותב חבר-כנסת. והרי כל חבר-כנסת הוא חבר-מפלגה, ולכל המפלגות יש חברי-כנסת.

משמע: כל מפלגה, וכל עתון מפלגתי, יכולים לפרסם ככל הירצה על רוחם, בחתימת ח"כ. יכולים הם להשמיע ולהתקיא, ולומר אמת ושקר.

חסינות דומה אינה קיימת בשום מדינה דמוקרטית. באמריקה, למשל, מוגן הח"כ עצמו, ומוגנים הוועדים שהוא משמיע בין כתלי הקונגרס. אך אין חסינות לדברים שהוא משמיע מחוץ לבית. חברי-קונגרס מסויימים (כמו קליטון פואל הכושף) חוייבו בפיצויים כגובה מאות אלפי דולארים על הוצאת דיבה.

הפלייה פנטאסטית זו בחוק לשון הרע אינה מכריחה אותנו רק להיבחר לכנסת. היא גם מאיימת, כמו ברק, את כל מהותה של הכנסת.

כי לולא הפלייה זו, לא היתה הכנסת מקבלת חוק זה. שום עסקן מפלגתי לא היה מצביע בעדו. אך משניתנה החסינות למפלגות — שוב לא היה איכפת להן מה קורה לזולתן. להיפך, הן היו מעוניינות בהחלט בסתימת הפה לכל גוף, לכל ציבור ולכל אדם אחר.

כבר דובר הרבה, בעבר, על ההפלייה הנהוגה בידי הח"כים לטובת עצמם כשהם ברים נוגעים להטבות. אותם הח"כים, הנוסעים כל שני וחמישי לחייל על חשבון הציבור, לא היטוו להטיל על כל שאר האזרחים מסיינטיעה כבדים, המונעים מרבים אפשרות של נסיעה. הח"כים פטורים מ"דו"חות תנועה, ועל כן לא איכפת להם שכל נהג אחר חייב לשלם מאות לירות בשנה עבור דו"חות שאי-אפשר כלל להירי מע מהם, מחוסר מקומות-חניה חוקיים. אפשר להמשיך בשימיה זו עד אין קץ.

אבל ההפלייה האישית לטובת הח"כים הנכבדים אינה אלא תרופת קטנה להפלייה הציבורית שהם הנהיגו לטובת מפלגותיהם בכל שמחי החיים.

למרות ההפיכות המדומות שחלו בכמה מפלגות, יהיה גילם הממוצע של חברי הכנסת השישית גבוה עוד יותר. רוב הח"כים האלה משרתים בכנסת מזה עשר שנים. רבים מהם — ובכללם כל בעלי-ההכרעה — נמצאים בבית מאז הכנסת הראשונה.

כלומר: כמושך חמשיעשרה שנה מסתכלים אלה על החיים מבעד למשקפיו של ח"כ, המנותק מחייו של האיש ברחוב, והרואה את הציבור רק מבעד לדוכי-הנואמים בתקופת-בחירות.

כל אדם שביקר אי-פעם בכנסת יודע שזהו מועדון. שתיית-התה בצותא, במזנון, מאפיינת את הכנסת הרבה יותר מן הדיונים באולם המליאה. שהוא ריק-למחצה רוב הזמן כן נולדת תופעה כפולה:

● כל חברי הבית, מימין ושמאל, בקר אליציה ובאופוזיציה, רואים את עצמם שייכים למועדון אחד, ועל כן שוב אינם מסוגלים להיאבק מאבק של ממש איש ברעהו. אפילו כשהו דרוש. ראה: חוק לשון הרע.

● **הכנסת התנתקה לגמרי מן הציבור, אינה יודעת ואינה רוצה לדעת מה הוא חושב. ראה: חוק לשון הרע.**

תגובת הציבור על חוק-התועבה הפתיעה והדהימה את הכנסת. על כל חלקיה. מעידים על כך מעשי כל המפלגות למחרת היום. החל בגימומי ראש-המשלה (שחתם על החוק והטוען שלא קרא על מה הוא חתם), וכלה בסיסמות-הקרב של האופוזיציה (שלא טרחה קודם לכן לגייס את חבריה, ערב ההצבעה על קבלת החוק).

אין שום קשר של ממש בין היכנסת ובין העם. אם בכלל היו קיימות אי-פעם דרכי-תקשורת בין בוחר ונבחר, בין המחוקק וקובעי-החוק, הרי השתבשו מזמן.

הכנסת קשורה במרכזי-מפלגות, במשרדי-משלה, בקבוצות-לחץ, בטרסטים כלכליים, במגביות ציוניות. במישור זה פועלת התקשרות להפליא.

אך הכנסת אינה קשורה בציבור. במישור זה אין דרכי-תקשורת קיימים כלל.

זהו מצב הרה-סכנות. הוא פותח פתח לדיקטטורה, במסחה של "שיטת-בחירות אוורית", המבטיחה להחזיר את הקשר בין בוחר ונבחר, אך שתיבאי למעשה לשלטון טוטאלי של מפלגה אחת במדינה.

הוא פותח גם פתח לאנארכיה. כי ככל שתתרחק הכנסת מן העם, כן יתרחק העם מן הכנסת.

כבר כיום אין כבוד לחוקי הכנסת. מחר גם לא יהיה ציות. במיקרה הטוב ביותר ילבש אי-ציות זה לבוש של מרי אזרחי, בנוסח אורי דיוויס. במיקרה הרע ביותר ילבש צורה של התפרעות כללית, בנוסח הפוגרום ברמלה.

בהעדר קשר חי עם ההמונים, לא יתכן גם קשר עם הבעיות האמיתיות של המדינה. אין לכנסת מושג על חומרי-הגנץ הקטלני המצטבר בבעייה העדתית, המתדרדרת לקראת מלחמת-אחים עקובה מדם. אין לה

ראש הממשלה עובר ביעך במכוניתו על פני נושא הכרזות עם פתיחת אושב הכנסת